

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Magdaleny Ježkové a soudců JUDr. Jany Kábrtové a Mgr. Tomáše Blažka v právní věci

žalobkyně: **A. T.**

zastoupená Mgr. Václavem Voříškem, advokátem
se sídlem Pod kaštany 245/10, 160 00 Praha 6

proti

žalovanému: **Magistrát města Hradec Králové**
se sídlem Československé armády 408, 502 00 Hradec Králové
o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu

takto:

- I. Zásah žalovaného, spočívající v evidování přestupku žalobkyně ze dne 4. 3. 2019 podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona č. 361/2000 Sb., a za něj uložené sankce (pokuta 1.500 Kč) v registru řidičů na základě příkazu Magistrátu města Hradec Králové ze dne 11. 4. 2019, čj. MMHK/068956/2019/OP/Hej., s chybně vyznačenou doložkou právní moci ke dni 24. 4. 2019, byl do dne 17. 11. 2019 nezákonný.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 20.600 Kč do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně se domáhala ochrany před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím v evidování nesprávných údajů o žalobkyni v informačním systému veřejné správy. Konkrétně šlo o evidování údajného přestupku žalobkyně ze dne 4. 3. 2019 podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zák. č. 361/2000 Sb., zákon o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), a za něj uložené sankce v registru řidičů na základě příkazu Magistrátu města Hradec Králové ze dne 11. 4. 2019, č. j. MMHK/068956/2019/OP/Hej, sp. zn. P/1300/2019/OP/Hej s chybně vyznačenou doložkou právní moci ke dni 24. 4. 2019.
2. Krajský soud v Hradci Králové ve věci rozhodl rozsudkem ze dne 25. května 2020, kterým zamítl žalobu jako nedůvodnou. Byl veden závěry rozhodnutí Nejvyššího správního soudu v Brně (dále jen „NSS“) ze dne 30. 8. 2018, čj. 1 As 68/2018, který mj. s odkazem na § 119 zákona o silničním provozu uzavřel v podobné věci, že žalovaný je v souladu s jeho zněním orgánem veřejné správy, který je odpovědný za vedení registru řidičů a za správnost údajů zaznamenaných v této evidenci. Je proto odpovědný i za to, pokud registr obsahuje záznamy o přestupcích, případně záznamy o bodech či zákazech řízení, přestože rozhodnutí, na jejichž základě byly tyto záznamy učiněny, byla zrušena. Jinými slovy dle názoru krajského soudu NSS aproboval učinění záznamu na základě rozhodnutí do té doby, než bude zrušeno. Krajský soud ve svém rozhodnutí připomněl i další rozsudek NSS, a to ze dne 26. 8. 2019, čj. 1 As 40/2019, v němž NSS upozornil, že žalobci nelze klást k tíži pochybení správních orgánů, spočívající v nesprávném zhodnocení včasnosti odvolání a vyznačení právní moci na rozhodnutí o spáchání přestupku. Zde však krajský soud viděl odlišnost projednávané věci s věcí judikovanou v tom, že v uvedené věci došlo po zrušení rozhodnutí, na jehož podkladě byl záznam do evidence učiněn, k zastavení řízení o přestupku, když vyšlo též nesporně najevo, že účastník řízení přestupek nespáchal, resp. z něj nebyl pravomocně uznán vinným. V aktuální věci se tak v původním řízení krajský soud přiklonil k presumpci správnosti, resp. právní moci příkazu po dobu evidence přestupku.

II. Žalobní argumentace

3. Žalobkyně podala řádně a včas proti citovanému příkazu odpor, a proto je přesvědčena, že došlo ex lege k jeho zrušení. Záznam o přestupku ze dne 4. 3. 2019 v registru řidičů byl tak neoprávněný. Evidence žalobkyni značně stresuje, neboť potřebuje k výkonu svého zaměstnání a běžnému způsobu života řidičské oprávnění a v důsledku nezákonného zásahu jí reálně hrozí „vybodování“. Na žalobkyni dále správní orgány nahlížely jako na pachatele přestupku, byť jí vina nebyla pravomocně prokázána. Stejně tak na ni nahlíží i policisté a strážníci při silniční kontrole, což může vést k podrobnějším kontrolám, výměře vyšší blokové pokuty, a rovněž i dalším nepříjemnostem.
4. Dne 17. 1. 2020 žalobkyně sdělila, že neoprávněný zásah byl ukončen dnem právní moci rozhodnutí o přestupku, tj. dne 17. 11. 2019. Od tohoto dne tedy již není evidování záznamu o přestupku ze dne 4. 3. 2019 nezákonné, neboť k evidenci již existuje právní podklad. Žalobkyně se proto domáhala deklarace nezákonnosti zásahu spočívajícího v tom, že do 17. 11. 2019 byly údaje o přestupku ze dne 4. 3. 2019 zaznamenávány v registru řidičů, byť k takovému záznamu neexistovalo žádné pravomocné a vykonatelné rozhodnutí.

III. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný ve svém vyjádření zrekapituloval průběh předcházejícího správního řízení. Poté, co žalovaný ve věci vydal příkaz, žalobkyně proti němu podala odpor prostřednictvím svého zmocněnce. K tomuto úkonu byla doložena plná moc, která nebyla podepsána žalobkyní. Žalovaný vyrozuměl žalobkyni, že k podanému odporu nepřihlíží, tudíž příkaz nabyl právní moci dne 24. 4. 2019. Následně žalobkyně požádala o uznání úkonu – odporu ze dne 23. 4. 2019 dle § 34 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Žalovaný této žádosti nevyhověl, odvolací orgán (Krajský úřad Královéhradeckého kraje) nicméně jeho usnesení zrušil a zavázal jej rozhodnout opačným názorem.
6. Žalovaný konkrétně k žalobě pak uvedl, že má za to, že Krajský úřad Královéhradeckého kraje neposoudil danou věc správně, když se neztotožnil s názorem žalovaného, že je v dané věci třeba postupovat v souladu s právním názorem obsaženým v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2018, č. j. 4 As 113/2018-39. Z něj vyplývá, že *„Podává-li stejná osoba jako účastník či jako zmocněnec opakovaně listinná podání bez podpisu, není procesní chybou, pokud správní orgán nepostupuje podle § 37 odst. 3 správního řádu a osobu nevyzve k odstranění nedostatku podání. Stejně závěry platí i pro osoby nějakým způsobem spojené s osobami tyto obstrukční taktiky využívajícími. Takovéto podání je v těchto výjimečných případech zneužitím práva, nepožívá právní ochrany a nevyvolá samo o sobě žádné procesní důsledky. Správní orgán na ně nemusí nijak procesně reagovat.“*
7. Z evidenční karty řidiče (žalobkyně) ze dne 23. 7. 2019 vyplývá, že k tomuto dni byl stav bodového hodnocení osoby žalobkyně 0 bodů. Dále z výpisu vyplývá, že žalobkyně má 1 záznam v přestupcích z roku 2016. Není tedy evidován na kartě řidiče přestupek žalobkyně ze dne 4. 3. 2019.
8. S ohledem na výše uvedené považoval žalovaný žalobu za zcela nedůvodnou a navrhl její zamítnutí.

IV. Rozhodnutí kasačního soudu

9. NSS o kasační stížnosti žalobkyně rozhodl dne 30. 6. 2022, pod čj. 2 As 173/2020, rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Uvedl, že krajský soud správně odkázal na skutkově i právně obdobnou věc, jeho rozsudek však spočívá na dvou pochybeních, na základě nichž je nutné rozhodnutí zrušit.
10. Prvním pochybením je argumentace presumpcí správnosti předmětného příkazu. Zde NSS zdůraznil znění § 120 odst. 2 zákona o silničním provozu, dle něhož platí, že *„záznamy o spáchaných přestupcích proti bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích, záznamy o odnětí řidičského oprávnění pro ztrátu zdravotní nebo odborné způsobilosti a záznamy o zákazech činnosti spočívajících v zákazu řízení motorových vozidel uložených soudem nebo správním orgánem se do registru řidičů zapisují až po nabytí právní moci příslušných rozhodnutí“*. Způsobilým podkladem pro provedení záznamu o spáchaném přestupku je tedy toliko pravomocné rozhodnutí správního orgánu, kterým byl řidič uznán vinným ze spáchání přestupku. Dále dle § 150 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) platí, že proti příkazu může ten, jemuž se povinnost ukládá, podat odpor ve lhůtě 8 dnů ode dne oznámení příkazu. Podáním odporu se příkaz ruší a řízení pokračuje; to neplatí, byl-li podán nepřijatelný nebo opožděný odpor. Pokud tedy krajský soud vycházel z právního názoru, že předmětný příkaz byl pravomocný až do vydání rozhodnutí Krajského úřadu

Královéhradeckého kraje ze dne 16. 7. 2019, čj. KUKHK-21307/DS/2019/SR, jeho závěr nemá oporu v zákoně. Pokud totiž krajský úřad a v návaznosti na to žalovaný dospěli k závěru, že předmětný odpor byl podán řádně a včas, pak musel být podán řádně a včas ex tunc, jak správně konstatovala žalobkyně. Předmětný příkaz tudíž nikdy nemohl nabýt právní moci, neboť byl uvedeným odporem již v době jeho podání ex lege zrušen. Právní účinky řádně a včas podaného odporu zcela jistě nevyvolá až právní názor správního orgánu, že je odpor podán řádně a včas, neboť takovou vlastností buď od začátku disponuje, nebo nikoliv. NSS dále připomněl, že i pokud by odpor trpěl vadami, kvůli kterým by byl podatel vyzván k jejich odstranění, při dodržení lhůty k odstranění vad by stále byl odpor považován za podaný ke dni, v němž byl učiněn, nikoliv kdy se stal bezvadným. Krajský úřad tak pouze konstatoval, že odpor podaný stěžovatelkou tyto vlastnosti má, a měl je již v době svého podání. Není tak možné jinak, než dospět k závěru, že odpor byl již v době podání způsobilý vyvolat právní následky ve smyslu § 150 odst. 3 správního řádu.

11. NSS z výše uvedených skutečností dovodil, že žalovaný vedl v evidenci přestupků u stěžovatelky přestupek v rozporu s § 120 odst. 2 zákona o silničním provozu, aniž by pro to měl zákonný podklad, protože předmětný příkaz nenabyl právní moci, z důvodu čehož se dopustil nezákonného zásahu – zde odkaz na rozhodnutí NSS ze dne 19. 2. 2015, čj. 1 As 151/2014.
12. Za druhé pochybení krajského soudu pak označil NSS nesprávné vymezení se vůči právnímu názoru NSS vyslovenému v rozsudku čj. 1 As 40/2019 (viz bod 2), ve kterém byla posuzována skutkově obdobná věc. NSS v citovaném rozsudku opakovaně uvedl, že důvodem zastavení řízení byla skutečnost, že došlo k zániku odpovědnosti za přestupek (uplynutím prekluzivní lhůty), nikoliv proto, že by stěžovatel prokazatelně přestupek nespáchal. Závěr krajského soudu, že skutková odlišnost jím projednávané věci od věci výše označené spočívá ve způsobu, jakým byla nakonec věc pravomocně skončena, je nesprávný, neboť z řízení, které je zastaveno pro zánik odpovědnosti uplynutím prekluzivní lhůty rozhodně nelze činit závěr o vině či nevině účastníka řízení. I kdyby byl závěr krajského soudu ohledně odlišnosti jím projednávané věci správný, nejednalo by se odlišnost relevantní, neboť jak již bylo řečeno, jedinou podstatnou skutečností pro závěr o zákonnosti evidence přestupku u stěžovatelky mohlo být pravomocné rozhodnutí o přestupku. Opačný postup by byl zcela v rozporu se zásadou presumpce nevinu, která je jednou ze základních zásad trestního řízení správního.
13. Z výše uvedených důvodů pak shledal NSS kasační stížnost žalobkyně za důvodnou.

V. Posouzení věci krajským soudem

14. Soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci řízení s tímto postupem souhlasili.
15. Krajský soud stručně rekapituluje průběh relevantní části správního řízení, který je oběma účastníkům podrobně znám. Ve věci přestupku ze dne 4. 3. 2019 vydal žalovaný dne 11. 4. 2019 příkaz, proti kterému podal za žalobkyni odpor její zmocněnec, avšak k odporu nepřiložil plnou moc podepsanou žalobkyní. Žalovaný k podanému odporu nepřihlížel, odesílatele odporu o tom informoval, argumentoval přitom především rozsudkem Nejvyššího soudu č. j. 4 As 113/2018-39 ze dne 18. 12. 2018. Dne 23. 5. 2019 byla žalovanému doručena žádost o uznání úkonu dle § 36 odst. 4 správního řádu, tj. o

- přičtení jednání zmocněnce ve prospěch žalobkyně. Žalovaný vydal dne 24. 5. 2019 usnesení, kterým žádosti nevyhověl. Žalobkyně proti tomuto usnesení podala odvolání; odvolací orgán rozhodnutím ze dne 16. 7. 2019 napadené usnesení zrušil a věc vrátil žalovanému. Toto zrušující rozhodnutí obdržel žalovaný od odvolacího orgánu dne 19. 7. 2019, jak je patrné ze správního spisu. Dne 19. 7. 2019 vyhotovil žalovaný předvolání k ústnímu jednání v dané věci, zaslané zmocněnci žalobkyně do datové schránky dne 22. 7. 2019.
16. Z výpisu z evidenční karty žalobkyně ze dne 27. 5. 2019 (přiloženého žalobkyní k žalobě) vyplývá, že je v ní evidován přestupek ze dne 4. 3. 2019, a to na základě příkazu s právní mocí dne 24. 4. 2019. Ve správním spise jsou dále založeny tytéž výpisy vyhotovené ke dni 11. 4. 2019 a následně 23. 7. 2019, na kterých předmětný přestupek evidován není. Je zřejmé, že výpis ze dne 23. 7. 2019 byl správním orgánem vyhotoven až ve chvíli, kdy ve věci po zrušení usnesení o nepřipuštění úkonu učiněného jinou osobou pokračoval nařízením ústního jednání, tj. již činil úkony aprobující žalobkyní podaný odpor jako platný, rušící tak předcházející příkaz *ex lege*.
17. Podle ustálené judikatury NSS je žaloba na ochranu před nezákonným zásahem podle § 82 a násl. s. ř. s. důvodná, jsou-li současně splněny podmínky vymezené v rozsudku ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005 – 65 (publ. pod č. 603/2005 Sb. NSS). Podle něj žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo přímo proti němu zasaženo (5. podmínka), přičemž zásah nebo jeho důsledky musí trvat nebo musí hrozit opakování zásahu (6. podmínka). Všechny uvedené podmínky musí být naplněny kumulativně. Poslední z uvedených podmínek se neuplatní v případě, že se žalobce domáhá pouze určení nezákonnosti již ukončeného trvajícího zásahu – tedy zde v právě projednávané věci.
18. Jak krajský soud uvedl ve svém rozhodnutí ze dne 25. 5. 2020, byla mu známa judikatura Nejvyššího správního soudu, a tak i rozsudek č. j. 1 As 40/2019-40 ze dne 26. 8. 2019, ve kterém Nejvyšší správní soud upozornil, že žalobci „nelze klást k tíži pochybení správních orgánů spočívající v nesprávném zhodnocení včasnosti odvolání a vyznačení právní moci na rozhodnutí o spáchání přestupku. Jakkoliv žalovaný v době, kdy záznam o spáchaném přestupku provedl, o těchto pochybeních nevěděl či ani vědět nemohl (a nelze mu tak vytýkat, že by snad postupoval svévolně), nic to nemění na skutečnosti, že tento záznam postrádal dostatečný podklad v podobě pravomocného rozhodnutí správního orgánu o spáchání přestupku, a byl proto učiněn v rozporu se zákonem. [...] Nezákonný zásah je mu proto plně přičitatelný i po dobu, kdy ještě nevyšlo najevo, že rozhodnutí o spáchání přestupku není pravomocné.“ - viz výše.
19. Krajský soud při svém současném rozhodování vzal plně v úvahu zhodnocení svého pochybení, citovaného v bodě 10 – 12, je srozuměn se závěry NSS, zde uvedenými, a to, že za výše popsané situace je nezbytná akceptace závěru, že předmětný odpor žalobkyně byl podán řádně a včas, a musel být tedy podán řádně a včas *ex tunc*, jak správně žalobkyně konstatovala ve své žalobě. Předmětný příkaz tudíž nikdy nemohl nabýt právní moci, neboť byl uvedeným odporem již v době jeho podání *ex lege* zrušen.
20. Popsanou situaci pak nelze jinak, než dospět k závěru, že zásah žalovaného, spočívající v evidování přestupku žalobkyně ze dne 4. 3. 2019 podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4

zákonu o silničním provozu, a za něj uložené sankce (pokuta 1.500 Kč) v registru řidičů na základě příkazu Magistrátu města Hradec Králové ze dne 11. 4. 2019, čj. MMHK/068956/2019/OP/Hej., s chybně vyznačenou doložkou právní moci ke dni 24. 4. 2019, byl do dne 17. 11. 2019 nezákonný. Krajský soud nepovažuje za nutné znovu opakovat dostatečnou argumentaci NSS, vyjádřenou v jeho rozhodnutí ze dne 30. 6. 2022 v bodech 14 – 22, když toto rozhodnutí je současně oběma účastníkům řízení dobře známo a krajský soud jeho právní závěry plně akceptoval.

21. Vzhledem ke všem výše uvedeným skutečnostem tedy krajský soud po novém přezkoumání dospěl k závěru o existenci nezákonného zásahu v této věci tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí soudu.
22. Krajský soud dále nepřehlédl, že žalobkyně v závěru svého návrhu požadovala, aby rozhodnutí v této věci bylo na internetových stránkách Nejvyššího správního soudu publikováno způsobem, který by nezasahoval do práv na ochranu soukromí jejího i jejího obhájce. K tomuto pak krajský soud plně odkazuje na vypořádání této námitky NSS, a to v bodě 23 jeho rozhodnutí ze dne 30. 6. 2022.

VI. Náhrada nákladů řízení

23. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobkyně byla ve věci úspěšná. Účtovala náklady právního zastoupení, spočívající ve 4 úkonech právní služby svého zástupce, a to přípravu a převzetí zastoupení, sepsání žaloby, přípis soudu ze dne 17. 1. 2019 a podání kasační stížnosti, celkem tedy částku 12 400 Kč (4x 3 100 Kč dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb – advokátní tarif, a jeho § 9 odst. 4 ve spojení s § 7 bod 5). Dle § 13 se pak jedná o 4x 300 Kč, kdy v odst. 4 je upravena náhrada hotových výdajů, celkem tedy 1 200 Kč. Soudní poplatek byl uhrazen za podání žaloby ve výši 2 000 Kč a za podání kasační stížnosti ve výši 5 000 Kč, celkem 7 000 Kč dle zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, v platném znění, a jeho ustanovení pol. 18 bod 2 Přílohy Sazebník poplatků k uvedenému zákonu.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 31. října 2022

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
předsedkyně senátu